

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Archiepiscopatus Et Electoratus Trevirensis

Abtei Sankt Maximin <Trier>

Avgvstae Trevirorum, 1633

Archiepiscopalis Copatus Et Electoratus Trevirensis, Per refractarios
Monachos Maximinianos, Aliosque, turbati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62152)

ARCHIEPIS COPA-
TVS ET
ELECTOR ATVS
TREVIRENSIS,

Per refractarios Monachos Maximinia-
nos, Aliosque, turbati.

DVBIUM licet nullum sit, Episcopus, Archiepiscopus Treuirenses ac Principes Electores, à fundatione Ecclesiæ suæ (quâ antiquitate, reliquis omnibus in Germania, à primordio Ecclesiæ Catholicæ, & à Diui Petri, Principis Apostolorum, ac Discipuli Eiusdem, Sancti Eucharij temporibus, anteriores fuerunt) omnimodam Iurisdictionem in Ecclesiasticis & Sæcularibus, in & super omnes Ecclesias, Monasteria, & loca sacra totius Dioceseos, ac ita etiam, in & super Monasterium Sancti Maximini, quod prope muros Metropolis Treuirensis, in ipso D. Petri territorio, prædio & fundo (vbi Imperatores, in Diplomatum suis infra adducendis, loquuntur) situm est, ex adfistentiâ Canonum Apostolicorum, iuris communis, ac obseruantia, in Imperio Romano notoriâ, habuisse & habere; vt idcirco superuacaneum videri posset, multis illud deducere ac probare: tamen, quia Abbates, Priores & Conuentus iam dicti Monasterij, defectuibus suis, ab vtraque Iurisdictione, Ecclesiastica & sæculari, vi armisque potentiorum, dolis ac machinationibus ipsorum seductorum, sese eximere, diuersis vicibus, tentârunt; & adhuc Agritius Reckingen, pro Ab-

N. 1.
Episcopi,
Archiepiscopi Treuirenses omnimodam Iurisdictionem Ecclesiasticam & Sæcularem in omnes Ecclesias

Dioceseos à prima fundatione habuerunt:

N. 2.
Vti & in Monasterium Sancti Maximini.

N. 3.
Quod propter defectuibus Abbati, Priorem & Conuentus iam dicti

Monasterij
ex abun-
danti liqui-
dissimis
documen-
tis &c. in
sequenti-
bus demō-
stratus.

N. 4.
Monaste-
rium San-
cti Maxi-
mini à pri-
mæua fun-
datione &
à tempore
Sancti A-
gritij Ar-
chiepiscopi
primi
sub omni-
moda Iu-
risdictione
Archiepiscopi-
coporum
Treuren-
sium fuit.

bate, se falsò gerens, Prior & Conuentus moderni, quantum in ipsis est, tentant; necessarium fore visum fuit, in hoc Manifesto, ex iure communi, notorietate, fundationibus Archiepiscoporum, & concessionibus Regum Francorum, ac Imperatorum Romanorum, Pontificiis, Cæsareis, Imperij ac Supremi Eiusdè Tribunalis Spirènsis, respectiuè, Indultis, priuilegiis, Regalibus, gratiis, sententiis siue arrestis, ac rebus iudicatis, nec non Eorundem confirmationibus, iuramentis item, Archiepiscopis & Electoribus, ab Abbatibus Sancti Maximini præstitis, aliisque liquidissimis documentis, luculenter demonstrare; Monasterium Sancti Maximini, in territorio, prædio & fundo Archidioceseos Treuirensis, situarum, Abbates, Priores & Conuentus Eorumq; Subditos, omnimodæ Archiepiscopali ac Electorali Iurisdictioni, Ecclesiasticæ & Sæculari, non secus, ac reliquos Abbates, Priores & Monachos, in omnib. & per omnia, excepta sola Confirmatione Pontificia, subiectos, & ad præstationem munerum personalium & realium, omniumq; actuum superioritatis, ad instar reliquorum Subditorum, obligatos, atq; prætersam Luxemburgensium violentam protectionem, per se nullam. & inuvalidam fuisse, esse, ac perpetualiter manere debere.

Vt Iustitia & Iura Archiepiscoporum Treuirensium, ac Principum Electorum, quæ in & super Monasterium Sancti Maximini habuerunt ac habent, clarissimè elucescant; ex Archiuo & Annalibus Treuirensibus breuiter sciendum est. Sanctum Agritium, à Sancto Syluestro, Summo Pontifice, Patriarcham ac Belgij Primatem & Archiepiscopum Treuirensium primum, constitutum, sacellum in honorem Sancti Ioannis Euangelistæ, deinde Sancti Hilarij dictum, postea Monasterium Sancti Maximini nominatum, in territorio, prædio, fundo D. Petri

Petri anno trecentesimo tricesimo quarto ædificasse, personas Ecclesiasticas in idem assumpsisse, ac vt, sub iurisdictione Archiepiscopali, futuris temporibus, perpetuò permanerent, statuisse.

Ex qua primæua fundatione apparet, Monachos Maximinianos falsò asseruisse; dum non solum in scriptis, sed etiam in lapide, super portam Monasterij Sancti Maximini posito, serunt; Constantinum Magnum, Eiusque matrem Helenam, fundatores Monasterij fuisse; cum tamen haud absurdè conici possit; Sanctum Agritium, in honorem saltem Constantini Magni & Helenæ, vt Benefactorum, imagines, in lapidem, incidi curasse, & Monachos modernos, paucos ante annos, in Tabulam nouam, insculpi falsò mandasse; atque ex Archiuo & Annalibus Treuirensibus certum est, dicti sacelli Administratores, non Monachos (quia tùm temporis in Gallia nulli erant) sed Sacerdotes, Archiepiscopis omninò subiectos, pro Sancti Agritij, Eiusque Successorum libera dispositione ac Beneplacito, ibidem collocatos vixisse, atque in ea viuendi ratione, plusquam ducentis annis, permanisse: donec, inclarescente Sancto Benedicto, circa annum Christi 547. ab Archiepiscopis Treuirensibus, regulam Sancti Benedicti professis Monachis, sub Archiepiscopi nihilominus potestate, vt prius Sacerdotes erant, inhabitandum concessum fuit.

Huius sacelli, postea Monasterij Sancti Maximini, fundationes, ab Archiepiscopis Treuirensibus factas, Serenissimi Reges Franciæ & Austrasiæ, ad cultum diuinum augendum, pro sua suorumque Antecessorum salute, in prouētibus, successu temporis, auxerunt; in reliquo verò, Archiepiscopis Treuirensibus, omnimodam iurisdictionem, Ecclesiasticam & sæcularem, reliquerunt. Quæ Dagobertus & Sigebertus Reges Francorum,

N. 5.
Monachi falsò iactant, a lapidi inscribere, quasi Helena & Constantinus Magnus fundatores Monasterij fuissent.

N. 6.
Monachi tunc temporis non fuerunt.

N. 7.
Augmentationibus Imperatorum & Regum Monasterium Sancti Maximini non exemptum.

N. 8.
Quod ex
Diplomati-
bus Dago-
berti & Si-
geberti de-
monstra-
tur.

N. 9.
Tria nota-
bilia.
1. Reges
Franciæ
Monasterij
fundatores
non fuisse,
sed saltem
Donaria
quædam
Gazophyl-
acio intu-
lisse, abdi-
cato omni
proprieta-
tis iure.

N. 10.
2. Intuitu
istorum
Donario-
rum neque
titulum
Fundatio-
nis neque
Protectio-
nis quæsi-
uerunt.

N. 11.
3. Idem
contra De-
uastatores
Archidiœ-
cesis adste-
runt.

rum, ad instantiam ac fauorem Sancti Modoaldi Ar-
chiepiscopi, Ille anno regiminis xii., qui fuit Christi D.
CXLIII. Hic anno Christi DCLIV. regis Diplomati-
bus (quæ hic ex tabulario Archiepiscopali sub litteris A.
& B. inferuntur) confirmârunt, & Ipsi, Eiusque Successo-
ribus perpetualiter mancipârunt.

Hic ex priuilegiis tria singularia notanda. I. Quod,
etsi Dagobertus Rex Francorum, Eiusque Antecesso-
res & Successores, Cellæ Sancti Hilarij, postmodum
Monasterio Sancti Maximini dicto, ante ab Archi-
episcopis Treuirensibus, & Sancto Modoaldo funda-
to ac dotato, quædam, ad augmentandam Eccle-
siam, tribuerint; tamen exinde fundatores non fuerunt;
sed donaria saltem Gazophylacio liberè intulerunt, o-
mnemque proprietatem Ecclesiæ, ac dispositionem Ar-
chiepiscopis reliquerunt. II. Quod Reges Franciæ, in-
tuitu istius augmentationis, & donariorum illatorum,
honorem fundationum, sibi deferri, nunquam intende-
runt; multò minus, sub prætextu Protectionis, aut alio
quocunque fucato titulo, Subditis, maximè rebellibus,
contra Archiepiscopos, adstiterunt; sed omnia, sub iure
& potestate Sancti Petri, Treuirensis Ecclesiæ eiusque
Pontificis perpetualiter mancipârunt: Nec modernus
Christianissimus Rex Ludouicus xiii., laudabilissimo-
rum suorum Antecessorum vestigiis inhærendo, omni
proprietatis iure abdicato, quicquam in Monasterio
prætendat, aut prætere potest; sed potius omnia,
in statu antiquissimo in Eodem, & Archidiœcesi, re-
linquet. III. Quod Reges Franciæ, Ecclesiæ Treuirensi,
contra deuastatores, Hattos, Hunnos, Vandalos, Nort-
mannos, & quoscunque alios (vti ex supra allegatis Da-
goberti & Sigeberti Regum Diplomatum, & Annali-
bus Treuirensibus, constat) semper adstiterunt, eosque ex
Archi-

Archidieceſi eiecerunt : vt ita Adſiſtentia, Regibus Franciæ innata, & acceptatio eiufdem hæc in Archidieceſi, cum conſenſu ac conſilio Archiepiſcoporum, radicata ſit.

Elapſis centum tribus poſt obitum Sancti Modoaldi annis, Sanctus Hildulphus Archiepiſcopus, circa annum Chriſti 760. Cœnobium B. Maximini, æuo ſeu iniuria tempeſtatis deforme, nouis ſubſtructionibus, excoluit, ſacra Eiufdem oſſa, ex Oratorio veteri, in alium locum, tranſtulit pone Sancti Hilarij Cellã, ædem Sancti Ioannis Euangeliftæ nomini ſacram, à fundamentis nouam, maximis impenſis, exſuſcitauit; in ſuperque Monasterium, recenti ac eleganti ſtructure, frequentia Monachorum, atque opulentiffimis, tum ex ſuo, tum D. Petri peculio, datis fundis, ad inſignem amplitudinis gradum (vti hoc corroborant literæ anno 1146. pridie Nonas Iunij à Conrado Romanorum Rege, Alberoni Archiepiſcopo, ea de re datæ, quæ infra lit: C. allegantur) perduxit; ac præterea, reuocata veteri Monachorum diſciplina, centum inſtituit numero Cœnobitas, ac penes Antiftitem Treuirorum, loci ius & arbitriũ eſſe, ſtatuit. Ex quibus expreſſum crimen falſi aperte liquet, quod nempe Monachi, perfricta fronte, negēt; Monasterium Sancti Maximini, ob primæuam foundationem, & hanc reſtaurationem æ reſeruationē Archiepiſcoporum Treuirenſium, ſub omnimoda Archiepiſcopali ac Electorali Iuriſdictione Eccleſiaſtica & Sæculari, permanſiſſe.

Quibus & ſimilibus criminibus falſorum, a pertis dolis, aſtutiis, ſigmentis, fraudulentis que ſubſtructionibus, bello etiam & armis Potentiorum, Cœnobitæ Monasterij Sancti Maximini, foundationibus ac donationibus Archiepiſcoporum, inſolentiores facti, Pontifices, Imperatores, exteros que Principes, contra Archiepiſ-

N. 12.
Sanctus
Hildulphus
Archiepiſ-
copus Mo-
naſterium
ſuis & Ar-
chidieceſ-
ſeos bonis
fundat, ac
Monachos
in eo collo-
cat, omni
Iuriſdictione
ſibi ſuis-
que Succeſ-
ſoribus re-
ſeruata.

N. 13.
Falſi cri-
men Mo-
nachorum.

N. 14.
Monachi
Maximi-
niani ad
peiora que-
que, imò
vsque ad
vencieſia
prolapſiſ

copos suos, concitârint, quibusque præstigiis, à quibus nullus, maximè circa annum Christi 1024. tutus esse potuit, ad machinationes suas peruersas adimplendas, vti sint, & quo modo dapes, omnibus pudoris ac reuerentiæ claustris refractis, attestante Christophoro Browero Societatis Ignatianæ, in Annalibus Treuirensibus, venenolinerint, atque pocula lethifera miscuerint, Archiuum Archiepiscopale & Annales Treuerici plenissimi sunt, nec vno volumine conscribi possent.

N. 15.
Monachi
præstigiis
suis tem-
pore Otto-
nis secundi
Schismatici
priuilegia
obtincent.

Iisdem etiam artibus pessimis vti, Schisma Pontificium, temporibus Ottonis Secundi, in sede Apostolica, exortum, nec non Eiusdem Ottonis contra Lotharium Francorum Regem (cui Egebertus Archiepiscopus, & Britannia Comitum sanguine oriundus, & consanguinitate & amicitia coniunctus erat) dissidia ac bella, quasi fraudum suarum optimam, occasionem, in præfensa sua commoda, arripuerunt, ac ab Eodem, nonnullisq; in schismate Pontificibus, per falsam narrata, inualida Diplomata sub- & obreptitiè ex præfictârunt. Simili planè versutiâ ijdem Monachi, Henricis iv. & v. schismaticis & excommunicatis Regibus Romanorum, ac Gilberto & Petro Leonis Pseudo-Papis, contra Archiepiscopos suos Egilbertum & Brunonem, legitimis Pontificibus adhærentes, iisque coniunctissimos, astutissimè se adiunxerunt.

N. 16.
Iisdem mo-
dis, tempo-
ribus Hen-
ricorum
iv. & v.
ac Antipa-
parum.

N. 17.
Monachi
Maximi-
niani resra-
Garijab
Archiepis-
copis Tre-
uirensibus
ad cancel-
los obedi-
entiæ redi-
guntur.

Etsi, hisce prædicto modo inualidis Diplomatum ex præfictatis, Monachi subinde deficere, ac ab obedientia, reuerentia, ac iurisdictione Archiepiscoporum Treuirensium, sese subducere tentârint; tamen Archiepiscopi eosdem, suis contradictionibus & oppositionibus, alijsq; medijs licitis, ad cancellos debitæ subiectionis redegerunt; idque notanter tempore Alberonis (quem Innocentius Secundus suis manibus consecrauit)

uit) factum. Nam, postquam iidem Monachi licentiosi, contra Dominū Alberonem Archiepiscopum, Eiusque Antecessores, aperto Marte, insurrexissent, atque insigne rebellassent, opeque, vi, & armis prætensi Protectoris, Comitum Namurcensis (de quo infra breuiter dicitur) Archidicefin ac territoria Ecclesię Treuirensis, incendijs, depopulationibus & latrocinijs fœdissime deuastassent, taliq; modo ius & proprietatem Monasterij, Archiepiscopis, subtrahere conati fuissent: Conradus Secundus Imperator, in præsentia ac cum consensu Principum Imperij, ad instantiam sollicitam Domini Alberonis, Ecclesię iuriumq; eiusdem acerrimi Defensoris, ac Pastoris vigilantissimi, Eidem assistente S. Bernardo, Abbate Clareuallensi (cuius epistolę, ad Innocentium Papam II. transmissę, infra sub litera E. habentur) priuilegijs Imperatorum & Regum antecedentium diligenter inspectis ac perlectis, causã maturẽ deliberatã, ipsi Alberoni, Eiusq; Successoribus ac Archiepiscopatu, omne ius proprietatis Abbatie Sancti Maximini, quod Eiusdem Antecessores Archiepiscopis ueriperuerant, & ad se traxerant, per sententiam iustissimam (quę est sub lit. C.) in anno 1139. adiudicauit, ac in perpetuum tradidit: eoq; ipso omnia Monachorum sub- & obreptitię ex practicata priuilegia & Diplomata falsissima, prætensã Aduocariã annullatã, cassata atque extincta sunt.

Quam sententiam, cum plenaria causę cognitione prolata, Fridericus Primus Barbarossa Imperator, Domino Hillino Archiepiscopo Treuirensi, Dñi Alberonis Successori, pariter in præsentia Principum & Membrorum Imperij, Treuiris viii. Idus Ianuarij, Indictione V. Anno Dominicę Incarnationis M. C. LVII. Bullã Aureã confirmauit, uti sub lit. D. videre est. Quid hisce

B lucu-

N. 18.

Idque notanter tempore Alberonis Archiepiscopi.

N. 19.

Conradus secundus, D. Alberoni dno Bernardo assistente, sententiam contra Monachos & Comitem Namurcensem profecta.

N. 20.

Quã Monachorum obreptitiã priuilegia cum Aduocatiã extincta sunt.

N. 21.

Fridericus primus Imperator Conradi secundi sententiam confirmat.

8 ARCHIEPISCOPATUS ET ELECTOR:

luculentissimis publicisque Imperatorum, & totius Imperij, sententijs, rebus iudicatis, ac documentis clarius esse potest? Quis mortalium dubitabit, Abbatiam & Monasterium S. Maximini cum Subditis, ad Archiepiscopos & Diocesim Treuirensis, cum omnimoda iurisdictione Ecclesiastica & temporali, ab antiqua & primæua fundatione, proprietatis iure, non obstantibus violentis atque iniustis turbationibus, pertinuisse & adhuc plenariè pertinere?

N. 22.
Dominus
Albero Archiepiscopus
affistente Diuo
Bernardo
causam Romæ
veget.

Interea Albero Archiepiscopus, hisce rebellionibus Monachorum, & Henrici Comitis Namurcensis, præteriti Protektoris, in Archi-Diœcesim Treuirensis excursionibus, rapinis ac deuastationibus durantibus, pro defensione iurium Ecclesiæ, in Abbatem, & iam dictum Comitem, gladium Ecclesiasticum vibrans, Romæ, apud Innocentium Secundum Pontificem, ope D. Bernardi (vt eius epistolæ sub litera E. declarant) adiutus, instantissimè causam sollicitauit; Qui iustitiâ & æquitate, Diuique Bernardi literis, veritatem status continentibus,

N. 23.
Innocentius
secundus
Pontifex
Conradi
secundi
sententiam
confirmat.

motus, non solum Abbatem, ab excommunicatione Alberonis, certis clausulis insertis, absoluit, & Eidem, vt contra Henricum Comitem Namurcensem, censuris Ecclesiasticis, alijsq; vijs iuris, procedat, iniunxit: verum etiam Conradi Secundi Imperatoris sententiam, Apostolica autoritate, in anno 1140. confirmauit, vti Diploma sub litera F. latius habet. Hanc confirmationem Innocentij Secundi, Successor Eius Eugenius Papa Tertius,

N. 24.
Vti & eius
Successor
Eugenius
tertius.

Alberoni & Hillino, in annis 1147. & 1152. binis Bullis roborauit, quæ sub litera G. num. 1. & 2. adijciuntur. Easq; sententias ac confirmationes Adrianus Quartus

N. 25.
Alique
Successores
Pontifices
& Imperatores.

in annis 1155. & 1157. Clemens Tertius in anno 1190. aliiq; subsequentes Pontifices & Imperatores, etiam moderni, Urbanus Pontifex viii. in concessionibus ac confirmationibus ac confir-

matio-

mationibus Iudulorum, & Ferdinandus Secundus in Regalibus, quæ Archiepiscopis Treuirensibus continuatè tradiderunt, apertis, clarissimis & plenissimis elausulis, confirmârunt, atque Imperatores ad eorundem manutentionem, iuramento solenni, vigore Capitulationis Cæsareæ, sese firmiter obstrinxerunt; prout & omnes Abbates dicti Monasterij, vnà cum Subditis, eiusmodi subiectionem, obedientiam & fidelitatem, Archiepiscopis Treuirorum, vti Dominis territorij ac Ordinariis Suis, præstitis iuramentis (quæ sub lit. H. nu. 1. & 2. habentur) contestati sunt. Vnde luce meridiana clarius apparet, quæcunq; in contrarium moderni Prior & Conuentus adducere possint; ea omnia ac singula, vti sub- & obreptitiè, iniustâ vi & armis, extracta, iam dudum annullata & cassata, proindeque Eos, vtpote nulla amplius fide dignos, non audiendos, nec in vlllo iudicio, admittendos esse. Hinc maximè mirandum, dictos Priorem & Conuentum non prouidisse ac prouidere, quantis tricis, difficultatibus & contradictionibus, Sanctissimum D. N. ac Cæsaream Maiestatem, Eorumq; Consiliarios, vti & Suprema in terris Tribunalia, eo ipso, dum sententiâs luculentas ac res iudicatas retractare malitiosè petierint & petant, implicârint, & adhuc implicare intendant. Quapropter nec modernus Archiepiscopus, nec Eius Successores, sanis consiliis vsi, vi iuramentorum, vnquam contra dictas sententiâs & res iudicatas, iuraque Ecclesiæ suæ, in quocunque tandem iudicio, quicquam decerni passuri, aut prætensè decretû, admissuri sunt: prout modernus D. Archiepiscopus & Princeps Elector, sententiâs, à Monachis, in Aula Cæsarea, per falsa narrata, ex practicatis, sese iure opposuit, & contradixit; ac imposterum, si opus fuerit, in hoc alijsq; quibusuis iudiciis, opponet, & contradicet, nec

N. 26.
Abbates
sancti Ma-
ximini
prædicta o-
mnia iura-
mentis præ-
stitis conto-
stati sunt.

N. 27.
Monachi
non sunt
amplius
audiendi.

N. 28.
Monachi
sanctissimû
D. N. &
Cæsaream
Maiestatem
tricis im-
plicârunt.

N. 29.
Modernus
Dominus
Archiepif-
copus ac sui
Successores
in hac cau-
sa nullum
Iudicem
imposterû
agnoscere
possunt.

N. 30.
Modernus
Dominus

Archiepiscopus Cæsareæ sententiæ sese opposuit.

N. 31.

à tempore Alberonis, Monachis sententia Conradi fecundi vi ac armis deuitis, Ipse Eiusque Successores in quietâ possessione aliquot sæculis fuerunt.

N. 32.

Abbatibus ac Monachis, eorumque Subditi omnes actus Landtsassicus instar reliquorum subditorum præstiterunt.

magis Ecclesiasticam illis, quàm Sæcularem, exemptionem, sola Confirmatione Apostolica excepta, concedere volet aut poterit.

A tempore Alberonis Archiepiscopi Treuirensis, rebellionem sedata & extincta, Eiusdem Successores, in quietâ possessione atque plenario exercitio iurium territorialium & Electoralium (quoad Monachos, de præsumpta Cæsarei Procuratoris Fiscalis turbatione, ad statim dicitur) vsque ad annum 1609. absque interruptione, aliquot sæculis, permanserunt; & Abbates S. Maximini, eorumque subditi, Archiepiscopis & Electoribus, iuramentum fidelitatis, subiectionis ac obedientiæ, iuxta formulam, supra lit. H. num. 1. & 2. adductam, præstiterunt; cuius, ad indicta Comitia prouincialia sæpius, conceptis verbis, sunt vocati; tanquam Subditi & Landtsassij, cum reliquis Abbatibus ac Ecclesiasticis, comparuerunt; mandatis Archiepiscoporum & Electorum, ut Dominorum territorij indubitatorum, paruerunt; in Eorum ac Ecclesiæ Treuirensis vtilitatem & publicam commodam, in commune consuluerunt; Ecclesiasticarum contributionum Receptores fuerunt; ipsorum Subditi indictiones & collectas pariter soluerunt; illasque in commune ærarium ac Cassam prouincialem intulerunt; ad Parlamentum Prouinciale & Curias Ecclesiasticas prouocârunt; & prouocati comparuerunt; inque iisdem litigârunt; nouo Electo Archiepiscopo iuramentum subiectionis præstiterunt; munera personalia ac realia, cæteraque Subditorum munia, atque omnes & singulos iurisdictionis territorialis actus, paratè ac officiosè subire debuerunt & debent; hæcque omnia, sine vlla temporis aut personarum suarum exceptione, semper obedienter & absque contradictione, fecerunt.

Vsque dum, tempore ac regimine Caroli V. Imperatoris,

toris, Cæsareus Procurator Fiscalis, processus, in Camera Spirensi, Supremo Imperij tribunali, cõtra & aduersus Ioannem Ludouicum, Archiepiscopum Treuirensis ac Principem Electorem, vti eximentem, & Abbatem vti exemptum, in anno 1548. extraxit, ac conclusiones suas (vti conclusio libelli, iudicialiter ibidem exhibiti ac producti, habet) eò direxit; vt Domini Iudices Camerales in Iure decernerent, & pronunciarent; Abbatem S. Maximini, Statum ac membrum esse Imperij Romano-Germanici, immediatum, eaq; propter Eidem ad solutionem omnium contributionum, ordinariarum & extraordinariarum, teneri; casu autem, quo Elector Treuirensis, in exemptione Abbatix, aliquid iuris prætenderet ac haberet, Ipsum pro Eadem, ad prædictas contributiones, Imperio exoluendas, obligatum esse.

Hoc processu (in quo ipsimet Abbates Procuratores constituerunt, & à parte Archidioceseos ac Electoratus steterunt, atque se pro Subditis Eiusdem, propria iudiciali confessione, agnouerunt) duodeuiginti annis ventilato, priuilegiis, sententiis, rebus iudicatis, reliquisq; documentis & scripturis, ab vtraque parte productis, de positionibus testium, reliquisq; iuribus diligentissime (vti ex voto Camerali, quod sub lit. I. habetur, luculenter videre est) ponderatis, aliisq; consideratis considerandis, tandem in anno 1570. die 12. Februarij sententia absolutoria (quæ est sub lit. K.) in fauorem modò dictarum Archidioceseos ac Abbatix, contra Cæsareum Fiscalem, pronunciata ac promulgata fuit.

Quo Imperatoris & totius Imperij Iudicato iustissimo, antiquissima Electoratus Treuirensis Iurisdictio, Abbatix verò S. Maximini Subiectio, approbata & stabilita fuerunt. Et quia hac sententia, tam clara, Subiectio & Landtsassiatu Abbatix prædictæ, iteratò con-

N. 33.
Sæcularis
Iurisdictio
aliquot sæ-
culis vs-
que ad an-
num 1548.
firma stetit,
quo Cæsa-
reus Fisco-
lis Camera-
lis Mona-
steriũ exi-
mere ten-
tauit.

N. 34.
Anno 1570.
Camera
Imperialis
sententiam
pro Archie-
piscopatu
pronunci-
uit.

N. 35.
Quæ sen-
tentia cum
aliis sen-
tentiis &

& priuile-
giis, Regali-
bus inserta
fuit.

firmantur: eadem vnà cum Conradi II. Imperatoris sententia, Electoribus, ab Imperatoribus & Imperio concessis præminentis, Regalibus ac priuilegiis, quoties Electores eadem, casu accidente, recognouerunt, à Rudolpho II. vsque ad modernum Imperatorem Ferdinandum II. inserta est, & consequenter, sub manibus sigillisque Imperatorum Romanorum, Archiepiscopi Treuirenses ac Principes Electores, sæculari, per sententias, adiudicata iurisdictione sæpèfatæ Abbatiz, inuestiti sunt, vti passus nouissimæ inuestituræ Regalium sub lit. L. pluribus ostendit.

N. 36.
Prædictæ
sententiæ
Camerali
nemo con-
tradixit.

Cui sententiæ, neque à Cæsareo Fiscali, neque ab vilo alio, nomine Imperij, neque etiam ab Abbate & Conuentu, vnquam contradicium, sed eadem ab Iisdem sponte, absque contradictione, acceptata fuit; prout Abbates S. Maximini, more Prædecessorum suorum, vti supra demonstratum est, & aliorum Archidicæcescos Prælatorum ac Ecclesiasticorum, in omnibus ac singulis Conuentibus ac diæcesibus prouincialibus, obedienter comparuerunt, Recessus subscripserunt, aliaque omnia atque singula, ad instar reliquorum Ecclesiasticorum ac Sæcularium subditorum, vnà cum Subditis, præstiterunt: vti hæc notoria, & in recenti hominum, adhuc viuentium, memoria sunt.

N. 37.
Abbas &
Monachi
hac iusta
sententia
scripta, tem-
pore Lo-
tharij Ar-
chiepisco-
pi, in anno
1609. con-
tra iuramē-
tum, ope

Post quam sententiam, iustissimè latam, etsi omnino sperandum erat, Monachos sub fidelitate, obedientia ac subiectione debitis, vel tunc tandem permansuros; tamen prædictis omnibus non attentis, vinculisque obedientiæ ruptis, sub regimine Dñi Lotharij, Archiepiscopi Treuirensis: ac Principis Electoris, Abbas Reinerus, contra iuramentum, Ioanni Archiepiscopo & Electori, more Prædecessorum suorum, pro Se & Successoribus suis, ac iuxta tenorem, supra lit. H. num. I. insertum, in
anno

anno 1582. præstitum, in anno 1609. conatus est, sese iurisdictioni ac potestati Electorali opponere; Imperiales ac Prouinciales collectas denegare; Regale Mosellæ, quo Archiepiscopi ac Electores ab Imperatoribus inuestiti sunt, in pagis Maximinianis, ad se trahere, aliaq; plurima, contra Conradi II., Rudolphi II. aliorumque Imperatorum & Imperij sententias ac res iudicatas, vti & Regalia, priuilegia, Constitutiones Imperii, ac confirmationes Summorum Pontificum, attentare.

Luxemburgensium deficere incipiunt.

Quibus periuris conatibus ac attentatis, cum D. Lotharius Archiepiscopus & Elector, contradiceret, ac se se opponeret, atque iura Ecclesiæ suæ, mediis iuris & facti licitis permissisque, manuteneret; Idem Abbas, cum Priore & Conuentu, quò pessimam intentionem ac inceptas defectionem & rebellionem, eò magis meliusque, in effectum producere possent, Luxemburgicum Regimen, siue potius hoc, Abbatem, Priorem & Conuentum commouerunt implorâruntque, & antiquam Comitum Namurcensium protectionem, à Summis Pontificibus ac Imperatoribus, vti supra commemoratum, annullatam ac prorsus cassatam, vt in priores dissolutiones liberius corruerent, resuscitârunt. Qui Luxemburgenses ad statim, vi armata, Archidicecesin Treuirensis, milite numerofo, inuaserunt, ac Eidem, tot tantasque hostilitates, intulerunt, & damna infinita causârunt, vt tandem a temeratus Dñs Lotharius Archiepiscopus Treuirensis ac Princeps Elector, in Electione Matthiæ Romanorum Regis, Francofurti in anno 1613. celebrata, processus & mandatum, contra nominatum Abbatem, super Violatione constitutionis Pacis Publicæ, eodem anno die 13. mensis Octobris, extrahere commotus fuerit; in quo ipsi Abbati, sub pœna viginti quinque marcarum auri puri, & amissione omnium priuile-

N. 38.

Monachi periuram defectionem, ope Luxemburgensium, sub falso prætextu protectionis, in effectum perducere conantur.

N. 39.

Dominus Lotharius contra violationem Mandatum in anno 1613. à Matthiæ Imperatore extraxit.

giorum ac immunitatum, à turbatione violenta, defistat, vti & Subditis Abbatia, solutio cessarum & futurarum Contributionum, ac insimul reparatio restitutioq; damnorum illatorum, iniungitur, vt in extractu dicti mandati hic sub lit. M. latius continetur.

N. 40.
Abbas &
Conuentus
cōtra man-
datum hoc
falsas exce-
ptiones pro-
duxerunt.

Contra hoc mandatum Abbas & Conuentus quidem, fictitias quasdam ac falsas exceptiones, vti & Casarea, antiquis rebellionibus sub- & obreptitiè, per dolos, fallacias, mendacia & corruptiones, à Pseudo Papis ac Imperatoribus excommunicatis, in schismate Ecclesie, ex practicata, perq; binas Conradi II. & Rudolphi II. sententias, annullata iura, priuilegia ac exemptiones produxerunt.

N. 41.
Quæ à parte
Electoris
fundamentis
saliter elis-
duntur.

Quæ exhibita, à parte Archiepiscopi Treuirensis & Principis Electoris, tantis cum fundamentis, elisa sunt; vt nemo contrarium quid, in hoc Processu possessorij summarissimi, ac priuilegiato casu fractæ pacis, in quo vigore Constitutionum & Ordinationis Cameræ Imperij, ab executione, procedi solet & debet, persuadere aut imaginari sibi potuerit.

N. 42.
Fundamē-
tis Electo-
ris reiectis,
senatus Au-
licus Casus
reus cons-
trariā sen-
tentiam in
anno 1626.
protulit.

Verum præmissis omnibus non attentis, à moderni Imperatoris Ferdinandi II. Senatu Aulico, hæ, ab Abbate, Priore & Conuentu, cum Luxemburgensibus adherentibus, Archidiocesi Treuirensi, cōtra Constitutionem Pacis Publicæ, illatæ violentiæ, inuasiones, ac hostilitates, per sententiam (cuius copia sub litera N. adiungitur) in anno 1626. die tertia Mensis Augusti publicatam, cum omniū, qui huius causæ vel superficiariam tantum cognitionem habuerunt, summa admiratione, approbatæ, mandatum, iustissimis ex causis, extractum, cassatum, Monasterium, ab antiquissima ac immemoriali Electorali Iurisdictione, exemptum, Abbas immediatus Prælati & Status Imperij declaratus, Ipsique vt colle-

collectas Imperij immediatè soluat, iniunctum est.

Qua sententia, exemplo planè inaudito, non solum omnia & singula antiqua, super Abbatiam S. Maximini, sanguine ac bonis parta, assertaq; Electoralia Iura, Regalia & priuilegia; sed etiam, cum extrema confusione ac elusione Romani Imperij, binæ Cæsareæ Sententiæ, Conradi II. & Rudolphi II., contra claras & expressas Pontificias Confirmationes, Auream Bullam Caroli IV. Imperatoris, Constitutiones Imperij fundamentales, & Imperatoriam iuratam Capitulationem, præsumptiuè, annullata videbantur.

Huic sententiæ, modernus Dñs Archiepiscopus ac Princeps Elector, Philippus Christophorus, vestigiis Antecessorum Suorum firmiter inhærendo, vi Iuramenti, Ecclesiæ Treuirensi, pro conseruatione Iurium, præstiti, ad statim, ab intimatione & sciëntia, sese opposuit, solennibus protestationibus, in scriptis, fundamètaliter, contradixit, nec non omnia & singula media atque remedia, tam Iuris, quàm facti, Sibi Successoribusq; Suis, reseruauit; Coelectoribus etiam Suis, nullitates prædictæ Sententiæ manifestas, communicauit; Qui Cæsareæ Maiestati & Principi ab Eggenberg, contrarietates eiusdem & anteriorum Cæsarearum Sententiarum, litteris (quarum Copiæ sub lit. O. n. 1. 2. & 3. inueniuntur) liquidius remonstrarunt, ac in simul petierunt; vt Sua Maiestas huic, Imperio & duobus Supremis Eiusdem Tribunalibus, maximè præiudiciali repugnantia, vel Imperatoria declaratione, vel alio modo, remediū præsens, adhibere velit: vt & eodem tempore, altememorata Cæsareæ Maiestati, Testimoniales, à Camera Spirensi, Supremo Imperij Tribunali, de dato, Spiræ die 2. Februarij anno 1628. (hic sub lit. P.) in quibus causam, ibidem, in anno 1570. sententia terminatam, attestatur, transmissæ sunt.

C

Qui-

N. 43.
Quâ sententiâ omnia Iura Archiepiscopalia & Electoralia euertuntur.

N. 44.
Sententiæ huic iniustæ modernus D. Archiepiscopus contradixit, ac

pro manu tentione Iurium omnia media quærit.

N. 45.
Coelectoribus nullitates sententiæ communicat.

N. 46.
Coelectores contrarietates huius & anteriori Cæsarearum Sententiarum remonstrant.

N. 47.
Camera Spirensis testimoniales modernus Imperatori transmissit.

N. 48.
Senatus Au-
licus Cæsa-
reus senten-
tiâ anno
1630. latâ
causam ad
Cameram
Spirensis
remisit.

N. 49.
Monachi
moderni
Ferdinan-
dum feci-
dum Impe-
ratorē cir-
cumueni-
unt.

N. 50.
Defectio
Monacho-
rum Maxi-
minianorū
inde ori-
ginem
traxit, quia
Sententia
anno
1570. lata
nouæ cog-
nitioni
subiecta
fuit.

N. 51.
Adhorta-
tio moder-
ni Domini
Archiepis-
copi ad
Successo-
res.

Quibus Coelectorum litteris, Camera Imperialis Te-
stimonialibus, aliisq; considerandis consideratis, Cæsa-
rea Maiestas tandem, prædictam contrariam Sententi-
am, ad Imperiale Tribunal Spirensis, alia Sententia, de-
dato Viennæ die 18. mensis Maij anno 1630. lata, remi-
sit: cuius Sententiæ tenor lit. Q. habetur.

Ex quibus, plus quam abundanter, constat, quomodo
moderni Cœnobitæ dicti Monasterij, ipsorumq; adhæ-
rentes, modernam Cæsaream Maiestatem, non secus, ac
olim eiusdem farinae Monachi, Ottones, Henricos al-
iosq; Imperatores, suis sub- & obreptionibus, falsissi-
mis narratis, annullatis Pontificiis ac Cæsareis priuile-
giis & Diplomatum, dolis, fallaciis, aliisque machina-
tionibus circumuenerint.

Et quia ex hætenus deductis clarè liquet, quod re-
bellio, seditio, & inobedientia Subditorum, in Archi-
dicepsi, excitata, præsertim vltima Monachorum Ma-
ximinianorum defectio, quæ in Regimine Dñi Lotharii,
Archiepiscopi ac Principis Electoris, mota, inde origi-
nem habuerunt; quod Romanorum Imperatorum, Eo-
rundem ac Supremi Imperij Tribunalis Spirensis, in an-
no 1570. promulgata, ac vnà cum Electoratus Regali-
bus confirmata, Sententia, in Cæsareo Senatu Au-
lico, de nouo introducta, ac Monachorum, ipsisq; adhæren-
tium, falsissimis narratis, vltra priores Cæsareas Senten-
tias & res iudicatas, nouis cognitioni ac iudicaturæ, sub-
iecta, supraque litera N. allegata Sententia contraria,
contra omnem Iuris ordinem, promulgata fuit: Eapro-
pter, modernus D. Archiepiscopus Treuren: ac Prin-
ceps Elector, Successores suos futuros & Canonicè
Electos, Confirmatosq; seriò admonitos vult, & omni-
nò sperat; Eosdem, ad exemplum Eminentiæ Sux, Eiusq;
laudabilissimorum Antecessorum, Iura, priuilegia, Re-
galia,

galia, Sententias, & res iudicatas, facta testata, conferu-
turos, atq; ab eiusmodi iustissimo proposito, se neq; pro-
missionibus, neque tractatibus, neq; Processibus, neque
vi Potentiorū militari, dimoueri passuros, neq; in rebus
iudicatis clarisq; Iuribus, vllam compositionem, vel lu-
ridicum Processum, in nouo iudicio, inuituros; sed magis
eiusmodi introductiones reiecturos, ac omnibus Iuris
& facti licitis mediis, iura Ecclesiæ, defensuros esse.

Postquam hæc, in Senatu Aulico, contra Cæsareas
Sententias & res iudicatas, Pontificias Confirmatio-
nes, Constitutiones Imperij fundamentales, ac Ordi-
nationem Camera Imperij Spirensis, præpostero & in-
uerso Iuris ordine, ita peraguntur ac pronunciantur;
modernus Dñs Archiepiscopus ac Princeps Elector, Iu-
ribus Ecclesiæ suæ inuigilando, in Supremo Imperatoris
& Imperij Tribunali Spirensi, mandatum sine clausula
de non contraueniendo Sententiæ, de anno 1570. ibi-
dem latæ, de dato Spiræ die 27. Octobris anno 1626.
extraxit; in quo, Priori ac Conuentui, sub pœna duode-
cim marcarum auri puri, paritio iniungitur, vti ex ex-
tractu Mandati, hic sub lit. R. adiuncto, videre est.

Simili modo, Remissoria à Senatu Aulico, ad Came-
ram Imperij Spirensis, de dato Viennæ die 18. mensis
Maij Anno 1630. facta, altememoratus Dñs Archiepi-
scopus ac Princeps Elector, aliud Mandatum sine clau-
sula de non contraueniendo dictæ Sententiæ anno
1570. latæ, de dato Spiræ die 23. mensis Iulij Anno 1630.
extraxit, in quo sub pari pœna, duodecim scilicet mar-
carum auri puri, Priori & Conuentui paritio imponi-
tur, vti extractus Mandati sub lit. S. latius continet.

Hoc Camerale Mandatum, Priori & Conuentui so-
lum, Electione Agritij Reckingen, pro Abbate falsò se-
gerentis, per binas Sententias Rotæ Romanæ, cassata.

N. 52.

Dominus
Elector
modernus
contra præ-
dicta Man-
datum de
non contra-
ueniendo
sententiæ
anno

1570.

latæ in Ca-
mera Spi-
rensi anno

1626. 27.

Octob. ex-
traxit.

N. 53.

Idem simi-
le manda-
tum ibidē
anno1630. extra-
hit.

N. 54.

Quod Ma-
datum Ca-
merale
Priori &

18 ARCHIEPISCOPATUS ET ELECTOR:

Conuentui
insinuatur,
qui non
comparat,
sed potius
in defec-
tione fla-
granti, ope
Luxembur-
gensium,
perseuerat,
ac armis se
opponunt.

(qua de causa, modernus Dñs Elector, pro respectu Sedis Apostolicæ, ac Iuribus Electoralibus conseruandis, Ipsum pro Abbate agnoscere nec potuit nec voluit) more consueto insinuatur: Qui nõ tantum, variis tergiuersionibus, Iudicium Imperij, Supremum, subterfugere, ac contumaciter emanendo, eludere conati sunt, nec Sententiæ Cæsareæ remissoriæ, detulerunt & deferunt; sed potius, eisdem Sententiis & Mandatis Cameralibus, defectioni ac rebellionis flagrantibus ac in facto permanentibus inhiarendo, inq; pœnis, in quas, ipso Iure, inciderunt, infordescendo, arrestis, in Romano Imperio illicitis, vi militari, inuasionibus hostilibus, aliisq; prohibitis modis, sub falso prætextu protectionis Luxemburgensis, iniustissimè sese opposuerunt atque opponunt: ac quidlibet, quod ad plenariam & extremam defectionem conducere potest, conquirunt.

N: 55.
Modernus:
Dominus
Archiepiscopus
in
propria
manuten-
tione im-
pediri
sequit.

Verum cum, modernus D. Archiepiscopus Treuirensis & Princeps Elector, ad manutationem & defensionem Iurium Electoralium ac Superioritatis, arctissimo Iuramenti, Ecclesiæ Treuirensi præstiti, vinculo, constringatur: Eminentiam Suam in iisdem, neque prætextu Sententiæ, à Consilio Cæsareo Aulico, contra Electoratum, pro Abbacia, in Anno 1626. prolata; neque ab eodem Consilio, ad Iudicium Imperij Spirensis, subsecuta causæ remissio; neque, à iam dicto iudicio, Anno 1630. emanatum, ac Monachis Monasterij S. Maximini insinuatum, Mandatum de non contraueniendo, remouari possunt.

N: 56.
Sententia
Consilij
Aulici nul-
la, cum nõ
visis actis
Rationibus.

Non sententia Cæsarei Senatus Aulici, supralittera Q. allata; cum ea, vel ex hoc solo fundamento, ipso Iure, nulla sit; quia, actis prioribus nec habitis, nec visis, multò minus lectis vel ponderatis, contra-

Sen-

Sententiam Camerae Imperialis prolata sit: per textum in
l. post Sententiam. 9. Cod. de sentent & interlocut. omn. Iudic.
Sebastian. Vant. de nullit. ex defect. proces. nu. 125. cum quibus
 concordant *textus Ordinationis Camerae Imperialis part. 3.*
tit. 51. & 53. vbi disertis claris verbis statuitur: quod cur-
 sus Iustitiae Camerae Imperialis non impeditus ac liber
 relinquendus, Sententiaeque in ea prolatae a nemine, nisi,
 a deputatis Reuisoribus, examinandae, reformandae, &
 syndicandae sint; si secus fiat, haec omnino inania, inuali-
 da, & nulla proque talibus haberi debeant. Neque in
 Imperio Romano vnquam practicum extat, quod
 Sententiae, a Camera Imperiali prolatae, a Caesareo Con-
 silio Aulico, parem seu concurrentem Iurisdictionem
 habente, reformatae sint, aut reformari possint; maxime,
 cum nec Caesar Ipse, hoc, de plenitudine potestatis, fa-
 cere, partique Ius, per Sententiam quaesitum, auferre
 queat, *dictal. post sententiam. 9. & ibi DD.* Hocque multo
 fortius, in terminis praesentibus, vbi Ipsemet Caesar, per
 Suum Fiscalem, contra Electorem & Abbatem, ratione
 Exemptionis & Collectarum, Imperio immediate solu-
 uendarum, Anno 1548. agere coepit, & Processus ex-
 traxit, atque in Iudicio contradictorio inibi victus fue-
 rit: cum tralatitium sit; iudicium, cum Principe vel Eius
 Fisco, actum, Successori in Imperio vel Principatu, ita
 obesse aut nocere, vt Is, nullo modo, Sententiam, ad-
 uersus se latam, reuocare possit. *Oldradus Consil. 49. col. 6.*
Marcus Anton. Peregrin. lib. 1. de iure Fisci. tit. 3. n. 7. Deinde
 Sententia Caesarei Consilij Aulici posterior ideo etiam
 nulla est; quod illa in possessorio, prior vero Sententia
 de Anno 1570. in Camera Spirensi, in possessorio ac pe-
 titorio, lata sit, prout Testimoniales, supra lit. P. allatae,
 clare habent. Iam vero in Iure tritum est; Sententiam

prolata, &
 contra sen-
 tentiam
 Camerae
 Imperialis

N. 57.
 Sententiae
 Camerales
 a Senatu
 Aulico re-
 formari
 nequeunt.

N. 58.
 Neque a
 Caesare, et-
 iam ex ple-
 nitudine
 potestatis.

N. 59.
 Multo mi-
 nus in no-
 stro casu,
 quo Fisca-
 lis Caesare-
 us causa
 anno 1570.
 cecidit.

N. 60.
 Sententia
 Aulica nul-
 la, quia in
 possessorio
 prolata, illa
 vero de an-
 no 1570. in
 petitorio
 & possesso-
 rio pro-
 mulgata.

N. 61.
Modernus
D. Elector
protestatus
est, casu
quo Iura
Electoralia
laderetur,
quod illa
mediis lici-
tis defen-
dere velit.

petitorij, quæstionem possessorij, omnino ac in totum absorbere; idcirco Consilium Aulicum, deciso petitorio, & remissione facta, cognitionem & iudicaturam possessorij, sibi non retinere; multò minus, de eodem; pronunciare poterat. Ad hæc; modernus Archiepiscopus Treuirensis ac Princeps Elector, in Aula Cæsarea, in scriptis, per expressum, protestatus est; in sperato casu, quo Eminentia Sua, prætextu allegatæ Sententiæ, in possessione Iurium Electoralium & territorialium, vltèrius turbaretur; quod Eadem, pro manutenendo seu retinendo Iure, ab antiquo, Ecclesiæ Treuirensi competente, ac postea, turbatione facta, per Cameræ Imperialis Sententiam adiudicato & quæsito, iisdem mediis, tam Iuris, quam facti, quibus cæteri Imperij Principes ac Status vtuntur, vti debeat & velit. Ex quibus liquidò patet; Sententiam Aulicam, tanquam ipso Iure nullam, ac priori iudicato totius Imperij contrariam, non obstare; quò minus Elector Treuirensis, media facti, pro subsistentia iam dicti iudicati, eligere possit.

N. 62.
Propria
manuten-
tioni re-
missio cau-
sa ad Ca-
meram
Spirensis
non obstat.

Non remissio Causæ, à Cæsareo Consilio Aulico, ad Cameram Imperialem, hac adiecta clausula, quod Sententia Aulica firma manere debeat, facta; Cum hæc clausula reseruatoria intelligatur, quatenus Sententia Aulica in Iure subsistat. Iam verò ex præcedentibus apertè constat; dictam Sententiam, contra expressa Legis & partis Iura, Constitutionesq; Imperij latam, proindeq; nullam esse, ac ita hanc reseruatoriam, Dño Electori Suisque Successoribus, nullum, in propria manutenzione, impedimentum adferre potuisse & posse.

Non

Non Mandatum Camerae de non con-
traueiundo &c. Priori & Conuentui insinuatum:

Cum, per nudam insinuationem Mandati, nulla litis-
pendentia, ob quam, Dñs Elector, à via facti supersede-
re teneatur, inducatur; maximè, nostro in casu, quo Mo-
nachi, ad prædictum Mandatum insinuatum, non com-
paruerunt; sed, relicta Iuris via, ad bellum apertum, tam
contra defunctum, quam modernum Dñm Archiepi-
scopum & Principem Electorem, ope ac auxilio Lu-
xemburgensium, conuolârunt, Reditus Camerae Ele-
ctoralis arrestârunt, Regemq; Christianissimum, ad ob-
sidionem ac expugnationem Arcis & Fortalitij Sreuden-
burg non sine noua Electoratus ruina, prouocârunt. Ex
ideo, cum prædicti Monachi refractarii, bello ab Ip-
sis concitato, tandem deuicti, atque ad antiquam &
primæuam subiectionem redacti sunt; sanè modernus
Dñs Elector, ad viam Iuris, quam ipsi refractariè spre-
uerunt, adigi non potest; verum, in Eminentia Sux libe-
ra facultate, positum fuit & est; Iura per Summorum
Pontificum, Imperatorum, Imperij, Eiusque Supremi
Tribunalis, respectiue, Indulta, priuilegia, Regalia,
Sententias & res iudicatas, Confirmationes item con-
cessas, nec non præscriptam antiquissimam possessio-
nem, quæ sita, modis ac mediis quibuscunque, facta te-
sta, tueri ac defendere.

Cum primis, quia, postrema sæpèdictorum Mona-
chorum defectio, ab Ecclesia Treuirensi & Electoratu,
à violatione Cõstitutionis Pacis publicæ, contra quam
Electores, in notoria Iurium Electoralium possessione,
ad implorationem Monachorum, armis Luxembur-
gensium, turbati fuerunt, originem traxerit: Hoc enim
casu, Constitutio Pacis publicæ, parti læsæ, propriâ ma-

N. 63.
Mandatum
Camerae
de non cõ-
trauenien-
do execu-
tionem nō
impedit.

N. 64.
Maximè cõ-
Monachi
non com-
paruerint,
& relicta
viâ Iuris ad
arma con-
uolârunt.

N. 65.
Monachis
deuictis,
D. Elector
Iura Ar-
chiepiscop-
alia & E-
lectoralia
defendere
potest.

N. 66.
Cum pri-
mis, quia
postrema
hæc defe-
ctio origi-
nem à vio-
latione pa-
cis publicæ
sumpsit.

N. 67.

Vigore Constitutionis pacis publicæ quilibet Status per se vel auxiliares suos iura sua defendere potest.

N. 68. Modernus D. Elector, non obstante sententia aulica iura Archiepiscopalia & Electoralia defendere potest, etiâ armis defensivis & censuris Ecclesiasticis.

N. 69.

Idque vigore privilegiorum Pontificiorum & Cæsareorum.

N. 70.

Ecclesiasticæ iurisdictionis &c. Archiepiscoporum Treuirensium in Monasteriis S. Maximini notoria sunt.

nutentionem, quinimò, recuperationem, amissæ possessionis, etiam lite pendente, nacta quacunque occasione, vel per Se, vel per Auxiliares suos, expressis verbis, permittit.

Ex quibus sole meridiano clarius elucescit, prædictis Sententia Aulica, Decreto Remissorio ac Mandato Camerali (cui Monachi, vti dictum, non paruerunt, sed illud contumaciter despexerunt) non obstantibus, moderno Dño Electori, iure merito, vigore concessorum Pontificiorum & Cæsareorum, Indultorum ac Regalium licuisse atque licere; iura, Sententias & res iudicatas, quibuscunque, tam Iuris, quam facti, mediis, executioni mandare, eaq; iusto bello defendere, ac refractarios inobedientesq; Monachos, pœnis Canonis, etiam Excomunicatione (prout ab Alberone, aliisq; Archiepiscopis Treuirensibus, tam contra Monachos, quam eorum auxiliares ac Adhærentes, practicum & vsitatum reperitur) ad subiectionem debitam cogere. Idq; vigore Privilegiorum Summorum Pontificum, & Imperatorum, (quæ hic sub lit. T. num. 1. & 2. inseruntur) quibus pœnæ, per Archiepiscopos Treuirenses & Electores, Subditis rebellibus ac refractariis inflictæ, Pontificia & Imperiali authoritatibus, confirmantur, ac pro confirmatis, habentur.

Ecclesiasticas verò iurisdictionem & subiectionem quod attinet, eadem ex Archivo Curie Ecclesiasticæ Treuirensis, inibi que diuersis introductis, decisis & adhuc pendentibus controuersis, clarè probantur, ac notoria sunt; vti & vltèrius, manutentio earundè Ecclesiasticarum Iurisdictionis & subiectionis ex sequenti, patet. Nam, cum Luxemburgenses Anno 1578., in mense Maio, nouæ Abbatis Electioni, sese intruderèt, altememoratus D. Iacobus Archiepiscopus, laudatissimæ me-

mo-

moriam, eiusmodi intrusionem & adiunctionem, utpote præiudiciale & inconsuetam, non solum non permittit; sed ad statim ut missi dimitterentur, per Marischalcum suum seriò præcepit; portas, præiudiciale hoc Archiepiscopali & Electorali præcepto, non apertas dicitur Marischalcus, pro conseruatione debitæ obedientiæ & subiectionis, tormentis aperuit. ad quam iustam manutentionem ac defensionem Iurium Archiepiscopali & Electoralium, Sententiæ item rei quæ iudicata, portæ apertæ sunt, Marischalci & aliorum Officiatorum Domini Archiepiscopi ope, Luxemburgenses ex fundo S. Petri, dimissi sunt, tumque electio, more antiquo, peracta est; ut Processus, & Instrumentum de super erectum, omnia & singula, punctuatim & latius continent.

Nec obest Monachorum prætensa, seu sub- & obreptitiè obtenta, in Ecclesiasticis, exemptio; nam licet à nonnullis Imperatoribus & Regibus Romanorum, maximè tempore Schismatum Ecclesiæ, Iurisdictio Ecclesiastica ac Sæcularis (quæ ad Episcopos & Archiepiscopos Treuirenses, à primæua fundatione, atque Iure Ordinario, & proprietario, in & super Abbatiam Monasterij S. Maximini, eiusque Subditos, pertinuit) iniuste, ac per violentiam, iuxta verba formalia Cæsareorum Diplomatum, supra litteris C. & D. adiunctorum, ablata sit; tamen postea Eadem, à Successoribus Imperatoribus, & ab ipsomet Ferdinando Secundo, Archiepiscopis Treuirensibus, Alberoni, Hillino, Eorumque Successoribus, & moderno Philippo Christophoro, cum omni Iure proprietatis, prout à prima fundatione possederunt, habenda, possidenda, ac ordinanda integraliter restituta & confirmata fuit.

Quæ omnia ac singula Summi Pontifices, Innocentius

D

Secun-

N. 71.
Iacobus ab
Eltz Ar-
chiep. iu-
risdictione
Ecclesiasti-
cam defen-
dit.

N. 72.
Exemptio
Monacho-
rum præ-
tensa iurif-
dictioni
Ecclesiasti-
cæ non ob-
est.

Secundus, Eugenius Tertius, (quorum duntaxat Diploma, supra sub litteris F. & G. nu. 1. & 2. breuitatis causa, allata sunt) Eorumq; Successores, in Confirmationibus ac Concessionibus Apostolicis confirmarunt, & ita vnà cum Imperatoribus & Regibus Romanorum, Archiepiscopis Treuirensibus & Principibus Electoribus, prædictam omnimodam Iurisdictionem Ecclesiasticam & Sæcularem, iuxta primæuam foundationem, plenariè restituerunt, nullamq; exemptionem, ratione dicti Monasterij, Sibi reseruârunt.

N. 73.
Confirmatio
Abbatum Iurisdictioni
Ecclesiasticæ & sæculari nihil
præiudicat.

N. 74.
Ratio prima.

N. 75.
Ratio secunda.

N. 76.
Modernus Dominus
Archiepiscopus
Monachos Maximilianos ad
obedientiam redigere potest.

Cui omnimodæ Iurisdictioni Ecclesiasticæ & Sæculari, Confirmatio Abbatum Apostolica, nihil omninò derogare aut præiudicare potuit vel potest; nam Iuris est, quod generaliter omnia, quæ, per Priuilegia exemptionis, expressè non adimuntur, censentur illi reseruata, & remanent sub eius Iurisdictione. *Petrus de Anchorano in cap. postulasti. nu. 45. ante medium. Vers. quod probo. X. de foro compet. Prosper Farinacius parte 5. decision. Rota Romana. decis. 324. nu. 5.* Quia etiam materia exemptionis odiosa est, ac strictè interpretanda. *cap. per exemptionem. cap. Si Papa. de Priuilegiis in 6. Oldradus consil. 268. Petrus de Anchorano cons. 260. & consil. 389. in dub. 2. Tiberius Decianus responsio 51. nu. 8. vol. 3. ultra casum Confirmationis non est extendenda.* Hinc modernus Dominus Archiepiscopus Treuirensis optimo iure, sub beneplacito S. D. N. Monachos Maximilianos refractarios & licentiosos, vigore Canonum, ac specialiter Concilij Tridentini *cap. 5. sess. 6. ca. 4. sess. 13. cap. 4. & cap. 6. sess. 14. cap. 8. sess. 21. cap. 16. sess. 23. de reformat. & c. corrigere, emendare, ac ad debitas subiectionem & obedientiam redigere potest.*

Aut si non debito modo obediant, nouaq; tradimenta, contra Sedem Apostolicam, Archiepiscopatum Treuirensis & Electoratum, machinentur; Archiepiscopi

scopi & Electores Treuirenses, si in correctionibus atque emendationibus impediuntur, tam vigore Canonum & Concilij Tridentini, quam Aureæ Bullæ ac Constitutionum Imperij, Eiusdem adfistentia, vel aliis obedientibus Monachis vnire, vel in totum redditibus, proventibus & emolumentis Monasterij, ad alios pios vsus, applicatis, cum ratificatione Sedis Apostolicæ, extinguere possunt: quæ tam grauitè ab hisce Monachis læsa, nunquam permittet, vt propter prætersam annullatamq; qualemcunque exemptionem, & ipsa Sedes Apostolica, & Archiepiscopatus antiquissimus ac fidelis, vltèrius violentas persecutiones patiantur.

Cum ex iis, quæ hæctenus deducta sunt, euidenter appareat; Archiepiscopos Treuirenses & Principes Electores, in quietâ possessione ac pleno exercitio vtriusque omnimodæ Iurisdictionis Ecclesiasticæ ac Sæcularis, turbatione Anni 1609. non attenta, semper permansisse, seseq; in iisdem omnibus licitis viis ac modis, tam Iuris quam facti, manutenuisse & defendisse, prætersamq; Luxemburgensium Aduocatiam fuisse ac esse incentiuum defectionum Abbatum, Prioris & Conuentus Monasterij S. Maximini: quoties enim iniustissimas causas habuerunt, ac ab Archiepiscopis & Electoribus, Ordinariis ac Magistratibus suis, deficere inceperunt, toties, sub spe huius Aduocatiæ, classicum cecinerunt, atque Archidiccesin, ac Sanctam Ecclesiam Treuirensis, vi militari, inuaserunt, funditusq; deuastârunt, vt ex Archivo Archiepiscopali & Annalibus Treuirensibus, nostroq; tempore ex notorietate constat, ac, prò dolor, plusquam euidentis est. Idcirco de huius Aduocatiæ inualiditate & nullitate, vltra illa, quæ supra adducta sunt, sequentia, ex abundantia, superadduntur.

N. 77.
Archiepiscopi Treuirenses in quietâ possessione Iurisdictionum fuerunt, quam etiam viis licitis defendere.

N. 78.
Prætersa protectio Luxemburgica fuit incentiuum defectionum Abbatum, Priorum & Conuentus Monasterij Sancti Maximini.

N. 79.
Inualiditas & nullitas dictæ prætersæ Ad-

D 2

Quod

uocatiæ in
sequenti-
bus remon-
stratur.

N. 80.

atque pri-
ma funda-
tione.

Quod autem, à primæua fundatione, proprietas Aduocatiæ, Ecclesiæ Treuirensi, & solis Archiepiscopis ac Electoribus, super dictam Abbatiam, partim Iure Superiore itatis atque Dominij, partim specialibus Cæsareis Concessionibus, & Pontificiis Confirmationibus, competierit, & ad Eosdem pertinuerit, atque adhuc competat, ac pertineat, ex sequentibus inclarescet.

N. 81.

Albero Ar-
chiepisco-
pus Conra-
do secundo
Imperato-
ri deposuit
& conque-
stus est. Im-
peratores
Antecesso-
res, Abba-
tiam cum
Aduocati-
a regia pote-
state ad se
rapuisse.

N. 82.

Conradus
2. Abbatiam
cum
Aduocati-
a Domino
Alberoni
restituit, ac
compositionem
inter ipsum
& Comitē
Namurcen-
sem erexit.

N. 83.

Conradi
cōpositio-
nem Fride-
ricus I. con-
firmat.

Nam postquam, Albero Archiepiscopus Treuirensis, Conrado II. Romanorum Regi, in præsentia & conspectu Principum, sæpius deposuerat ac conquestus erat, quomodo Eius Antecessores, Imperatores Romani, Abbatiam S. Maximini, quæ olim à B. Hildulpho Archiepiscopo Treuirensi, de bonis Treuitorum Ecclesiæ, fundata erat, Regia Potestate (vt loquitur idem Conradus II. in Sententia, infra lit. V. afferenda) subtraxerint, ac pensiones exinde amplas perceperint; Ipse, iustis precibus inclinans, dictam Abbatiam cum Aduocatiæ, Treuirensi Ecclesiæ ac Archiepiscopis, resignauit, & proprietariè reddidit; atque eadem vice, inter Alberonem Archiepiscopum Treuirensis ac Henricum Comitem Namurcensem, Compositionem erexit; qua dictus Comes, omnibus Iuribus, quæ super Abbatia, prætendebat, renunciauit, & Aduocatiæ in feudum ab Alberone, nomine Ecclesiæ Treuirensis, accepit ac recognouit; vti Diploma Cæsareum, de super Anno 1146. datum, sub lit. V. latius continet.

Hanc Conradi II. ratione Aduocatiæ, factam Compositionem, Fridericus I. Barbarossa Imperator, Hillino Archiepiscopo, Anno 1157. (vt ex §. Tibi & libero & Capitali Aduocato, &c. Documenti Confirmationis, supra lit. D. allati, liquidò constat) vti & omnes Successores Imperatores, ac modernus Ferdinandus II. in Concessionibus Regalium, confirmârunt.

Eidem

Eidem Hillino, eandem transactionem, inter Archiepiscopum Alberonem & Comitem Namurcensem erectam, Eugenius Papa III. Apostolica autoritate, Anno 1152. iuxta Indultum, hic sub lit. X. adiectum, corroboravit, ac ita prætenfa hæc Aduocatia, Pontificum ac Imperatorum Sententiis, rebus iudicatis, Priuilegiis ac Confirmationibus, denuò sublata est.

Quam Eugenij Papæ Compositionis prænominatæ corroboracionem Apostolicam, Adrianus IV. Annis 1155. & 1157. ac Clemens III. Anno 1190. Eorumque Successores, vti & modernus S. D. N. Urbanus VIII. in Confirmationibus Archiepiscoporum ac Indultorum Apostolicorum, successiuè ratificârunt.

Huius Aduocatiæ proprietatem Subsequentes Imperatores, Archiepiscopis Treuirensibus & Electoribus, in Concessionibus Regalium, in specie verò Carolus IV. Imperator anno 1376. 2. kalend. iunij confirmârunt, vti ex littera Y. apparet.

Quam Aduocatiâ, Caroli IV. Successores, prædicto modo, vti & Maximilianus I. Imperator Ioanni Archiepiscopo, anno 1495. cum Iure inuestiendi de temporalibus Abbatem, binis Diplomatum (quæ habentur sub lit. Z. num. 1. & 2.) concessit.

De quorum Cæsareorum Diplomatum vero intellectu & sano sensu Votum Dominorum Cameralium supra lit. I. allatum videri poterit; ad quod breuitatis studio, cum in eodem omnia clarissimè deducantur, lector remittitur.

Quæ Aduocatia, ac potestas inuestiendi super Iuribus, Regalibus ac feudis, vnâ cum proprietate & possessione, ab omnibus Imperatoribus subsequentibus, Maximiliano I. vti dictum, Carolo V. (qui simul Duces Luxemburgenses fuerunt) Ferdinando Primo & Maxi-

N. 84.
Vti & omnes Imperatores Successores.

N. 85.
Eugenius Papa III.
Conradi

2. compositione corroborat.

N. 86.

Vti & Adrianus IV.
Clemens III.
omnesque Successores Pontifices.

N. 87.

Proprietatem Aduocatiæ Carolus IV. confirmat.

N. 88.

Et Maximilianus I. Ioanni Archiepiscopo Ius inuestiendi de temporalibus cõcedit.

N. 89.

Imperatores Successores & Modernus Ferdinandus II. prædicta omnia in concessione

Regalium
corroborata
runt.

miliano Secundo, Rudolpho Secundo, Matthia Primo, & moderno Ferdinando Secundo, vti aliquoties in-
nuatum est, in Concessionibus Regalium (hisce claris
verbis, omnibus Regalium libris insertis, proprietatem,
possessionem, vel quasi, etiam a duocatiæ sæpenominati
Monasterij, Archidicecæsi competere) confirmatæ, ip-
sorumq; manuum subscriptionibus & Sigillis, firmiter
roboratæ sunt.

N. 90.
pontificia
& Imperat
toriz con-
cessiones &
Confirma-
tiones non
tam leuiter
eueri poss
sunt.

N. 91.
Contrariū
si fiat, status
Imperij se-
cæ mediis
concessis,
defendere
possunt.

Quæ Pontificia, Imperatoria, Regia, ac Supremo-
rum Imperij Tribunalium, respectiue Indulta, Regalia,
Priuilegia, Sententiæ, & res iudicatæ, Concessiones,
Confirmationes ac corroborations, antiquissima item
& præscripta possessio, contra clarum textum Articuli
tertij, Cæsareæ Capitulationis iuratæ, non tam leuiter,
vel ob proprium interesse, vel ad nutum Monachorum
deficientium ac refractariorum, vel alias ob causas pro-
hibitæ, subuerti, vel ad instar Nasi Cerei, hinc inde, ver-
ti possunt ac debent. Nam hoc, si fiat, aut tentetur, Ele-
ctores, Principes & Status Imperij, qui in Præeminen-
tiis suis, Dignitatibus, Regalibus, Priuilegiis & Iuribus,
cum primis Sententiis ac rebus iudicatis, contra Ius &
fas, Constitutionemq; Pacis publicæ, violenter turbantur,
eadem impunè defendere, ac se in possessione sua,
vel quasi, manutenere licitè queunt: vti Archiepiscopi
Albero Comitem Namurcensem, & Iacobus ab Eltz
Luxemburgenses, atque Antecessores Electores ac mo-
dernus Dñs Archiepiscopus, eosdem prætenso violentos,
se seque de facto intrudentes Protectores, iustis ar-
mis, expulerunt, & ita, eo ipso, falsa protectio, Senten-
tiis, ac rebus iudicatis, ac armis explosa, & in se extincta
est, ac meritò in perpetuum extincta manere debet. Nec
Imperium Romanum, Electoratum tam limitaneum,
sup-

supprimi, vel Potentiori, hisce vel similibus artibus ac violentiis, subiici patietur.

Sed quid pluribus, de horum Monachorum defectionibus, dicendum? cum iam nouam Gallicam, falsa Luxemburgensi repudiata, protectionem, Archiepiscopo, Electore, Principe territorij, ac Commendatore suo in salutato, machinentur.

Verum sicuti modernus Dñs Archieps Treuirensis ac Princeps Elector, Regi Hispaniarum, Luxemburgensibus, & quibuscunq; aliis, saluis Conscientia, ac Iuribus Imperij, & Electoralibus (cum Electores, nec ipsi Cæsari, specialem, in Electoratibus suis, sed vniuersalem tantum protectionem concedant: quod maximè, in hoc nostro speciali casu, procedit; quo Imperatores ac Imperium, omne Ius super Monasterium, cum ipsa Aduocata, proprietariè ac plenariè, in Archiepiscopos Treuirenses & Principes Electores, transtulerunt) permittere hactenus non potuit; ita etiam Rex Christianissimus, pro Zelo Religionis, pietate atque iustitia, quibus erga Sanctam Ecclesiam Treuirensis ducitur, in Protectionem, in æternum, non consentiet. Primò, Quia scit, & intellexit, se predictos Monachos rebelles ac contumaces fuisse & esse, inq; Excommunicatione contra Sedem Apostolicam ac Archiepiscopum, Ordinarium suum, & Principem territorij, in dies in fordes cere. Secundò, Non adesse consensum Archiepiscopi, Ordinarij, Electoris, vti Principis territorij, & Commendatoris. Tertiò, Ipsos, vti tales, à Christianissima Maiestate sua ex Castro Grewdenburg expulsos, atque ad obedientiam, noua Archiepiscopatus Treuirensis ruina, fuisse redactos. Quartò, Punctum Protectionis, ante acceptam Christianissimæ Regiæ Maiestatis Adhærentiam, tam dilucidè declaratum fuisse; vt Eadem, errorem

N. 92.

Monachi, repudiata Luxemburgensis falsa protectione nouam Gallicam, inuocant.

N. 93.

D. Archiepiscopus modernus cuiuscunque protectionem concedere non potest.

N. 94.

Nec Imperatori Electores specialem in suis Electoratibus.

N. 95.

Rex Christianissimus in protectionem non consentiet.

N. 96.

1. Quia scit Monachos esse rebelles.

N. 97.

2. Archiepiscopi consensum desesse.

N. 98.

3. Monachos vt rebelles ex Castro Sreudensburg expullos.

N. 99.

4. Punctum protectionis ante assistentiam Regiam dilucidè declaratum fuisse.

N. 100.

5. Totum Electoratū sub libero Regimine Electoris manere debere.

N. 101.

6. Maiestatem suam vindicem solum libertatis & iurium Electoralium.

Luxemburgensium, agnouerit, ipsos scilicet Protectionem, super Archiepiscopatu ac Electoratu Imperij libero, vi militari, iniuste intrudere voluisse: nam præsupposito Protectore potentiori, non liber Elector, non liberum Eius Votum, non liberum Imperium; Leges ergo Imperij fundamentales, quod difficillimum futurum erit, euertendæ. Hinc in totâ Capitulatione, cum Christianissima Regia Maiestate inita, sola Adfistentia stipulata, ac nudum solum limitatum Depositum Castrorum Ehrenbreidtsstein & Philipsburgici, in Archi-atque Episcopatibus Treuirensi & Spirensi, nullumq; aliud Ius vel in minimo traditum est; nec Eadem vllum iudicium vel iudicaturam suscipere, vel quamcunque actionem aliam contra Archidiœcesin Treuirensis, modernum Dñm Archiepiscopum ac Principem Electorem, Eiusque Successores, nunc & in futurum, prætereptare potest aut debet: prout in rebus iudicatis, vllam aliam interpositionem vel compositionem qualemcunque, inter Electoratū ac Subditos rebelles, admittere, iniustum foret. Quintò, Totum Archiepiscopatum ac Electoratū, cum omnibus Ciuitatibus, Oppidis, Pagis, Satrapiis ac locis, sub libero Archiepiscoporum ac Principum Electorum Regimine & Comendamento, sicuti ante Capitulationem erant, permanere debere. Sextò, Christianissimum Regem Franciæ modernum, ad imitationem laudabilissimorum Suorum Antecessorum, Vindicem tantum libertatis ac iurium Electoralium esse; quem Titulum Maiestas Sua nunquam propter Monachos refractarios Sibi eripi, & per plausibilia Sibi ab ipsis, sine dubio cum consensu Luxemburgensium, proposita tradimenta, vti rumor est, se decipi patietur. Septimò, Adfistentiam oblatam & ac-

& acceptatam, non contra Dominum Archiepiscopum modernum ac Principem Electorem, aut membra mediata; sed pro Ipso contra quosuis turbatores & rebelles intelligendam esse. Octavo, Nouum bellum, inuito Principe territorij, ex Archiepiscopatu Treuirensi, contra Suecicos ac Comitem Rheni, suscipi non posse; cum Archiepiscopus, tanquam Commendator, amicabili potius compositione, cū iis, rem dirimi posse speret: sin minus, tum primum, non vti Commendator, sed vti Archiepiscopus ac Ordinarius, ad instantiam propriam, non Monachorum, ad Adfistentiam Christianissimam Regiam, recurret. Nono, Et hoc ideo vel maximè, cum ex primæua Regum Franciæ augmentatione, cum primis verò Dagoberti Diplomate, supra lit. A. allato, liquidò pateat, Eisdem, vt omnes res vel facultates, ad Ecclesiam S. Petri Treuericæ vrbis, pertinentes, cum primis, Cella S. Hilarij, iam Monasterium S. Maximini dictum; quod est in prædio S. Petri constructum, sub iure & potestate S. Petri Treuirensis Ecclesiæ, Eiusq; Pontificis, permaneant perpetualiter, statuisse. Decimo, Hinc Sigebertus, Rex Franciæ, ad instantiam Modoaldi Archiepiscopi, non Subditorum, per Adfistentiam, Hattum aliosq; inuasores, ex Archiepiscopatu Treuirensi, tum temporis, expulit atque eiecit. Quæ omnia certè, ad æternam gloriam Regum Franciæ; confusionem verò tradimentorum, machinationumque, Monachorum Maximinianorum, ac rebellium Canoniorum, iam condemnatorum (qui tam proditoriè, & Archiepiscopum, & Regem Franciæ, pro hoste, apud Cæsaream Maiestatem, inq; toto Imperio traduxerunt; quasi Archiepiscopus ac Princeps Elector, Christianissimæ Regiæ Maiestati, Archiepiscopatum suum, hæreditariè consignasset; Eadem verò, plenarias

E

cogni-

7. Adfistentiam non contra Archiepiscopum & membra mediata intelligendam.

N. 103.

8. Bellum in uiro Electore contra Suecicos ex Archiepiscopatu geri nõ debere.

N. 104.

9. Dagobertum Regem & alios Reges Galliæ Monasterium S. Maximini Archiepiscopatus perpetualiter mancipasse.

N. 105.

10. Sigebertum Regem Galliæ ad instantiam Modoaldi, Hattum & expulisse.

N. 106.

Præcedentia omnia, ad æternam gloriam Regum Franciæ, & confusionem Mo-

nachorum
cedunt.

N. 107.
Canonici
Regē Fran-
ciæ & mo-
dernum

Dominum
Archiepis-
copum, fal-
sò tradu-
cunt.

N. 108.
Rex Chri-
stianissi-
mus fidem
Capitula-
tionis ser-
uat.

cognitionem ac iudicaturam, super controuersias, à Subditis, quales Monachi Maximiniani sunt, & ab Ipsismet, periurè excitatas, ad se trahere, ac ita Imperium dismembrare, & Regno Franciæ connectere, conatur) necessariò vergunt.

Ex quibus toti mundo apparet, Christianissimum Regem, fidem, Capitulatione datam, sanctè seruare, & impudentiam Monachorum Maximinianorum, detestari voluisse; Imperium quoque Romanum, cum Electoribus liberis, in Suis præminentiss, honoribus, & dignitatibus, conseruare, ac vnà, cum moderno Dño Archiepiscopo Treuirensi, protectionem iniustam, toties abolitam & extinctam, ab Ecclesia Treuirensi, ne regnum Sux Maiestatis, quoquo modo, per hos vel similes prætextus, in futurum patiat, in æternum arcere firmiter statuisse.

N. 109.
Tria in Ar-
chiepisco-
patu Treu-
rensi, pro
subsistentia
Abbatia,
requirun-
tur.

N. 110.
1. Electio
ex amore
erga Ordi-
nē, & per-
missione
Archiepis-
coporum,
Monachis
concessa.

Accedit vel maximè; quod semper tria, in Archiepiscopatu & Electoratu Treuirensi, pro subsistentia Abbatia S. Maximini, requiruntur: Electio legitima; Confirmatio; & Beneplacitum, seu tacitus, Electoris Treuirensis, tanquam Principis territorij, Consensus. Hæc tria cumulatiuè semper fuerunt, & adhuc sunt, ex Indultis & Priuilegiis Summorum Pontificum & Imperatorum; vt supra satis clarè, ex iisdem, & possessione antiquissima, demonstratum est. ELECTIO, ex amore erga Ordinem, & permissione Archiepiscoporum, Monasterio S. Maximini, sicuti aliis eiusdem Ordinis Monasteriis, in Archidiocesi, concredita: Ita tamen, ne vergat in detrimentum Eiusdem, & proprij Monasterij, totiusq; Religionis, vt nostro tempore contigit; alias enim, vt antea, ex primæuis iuribus, & adhuc in Gallia, & Flandria, Prouinciis vicinis, Nominaciones apud Electores Treuirenses, vtpote Principes territoriales, erunt.

runt. CONFIRMATIO, semper fuit ab initio, apud Archiepiscopos, quo tempore, & Monasteriū, & totus Archiepiscopatus, pacificè steterunt: sed hanc solūmodò, Archiepiscopi ex respectu erga Sedem Apostolicam ad Cameram Eiusdem, vt fructibus gauderet Annatorum; propriis tamen iuribus reseruatis, pertrahi permiserunt. Paternitas ergo, Pietas & Sanctitas prædictæ Sedis Apostolicæ, non permittent; vt, propter hunc respectum, tota Ecclesia Treuirensis, pereat: quin potius, salubriori medio, occurret, vt nempè, Confirmatio ab Archiepiscopis fiat, & Annata ab iisdem, casu accidente, soluantur, ac vel ita melius pax & tranquillitas Ecclesiæ, salusq; animarum conseruentur. BENEPLACITVM verò Electoris, tanquam Principis territorij, taliter in Ipso Archiepiscopatu & Electoratu; radicatum est; vt ex eo euelli non possit, & in quieta Eius possessione, Electores Treuirenses, semper fuerunt. Nam, vt breuitati studeamus, è multis sequentia duntaxat, exempla, adducuntur; Cum quidam Wilhelmus Quadt à LandtsCron, Canonicus Treuirensis, Apostolicè Abbatiam impetrasset; Elector Treuirensis, Iacobus ab Eltz, humillima informatione, Iuris Sui territorialis, præuia, Monachis, Abbatiam, tunc conseruauit: Simili modo, cum, nostro tempore, ex capite inualidæ Electionis, Ioannes Wilhelmus Husman, tunc Canonicus quoq; Treuirensis, primus inceptor, omniumque promotor, Apostolicè Eandem quoque Abbatiam ambuisset; sed, Cardinales Zolleranus & Cleselius, præuenissent: non aliter res componenda fuit quam, vt Archiepiscopo loci, ne deesset tertium requisitum Beneplaciti, Eadem Abbatia, Commédaretur: quam Archiepiscopus, vt in Pontificatu turbato dicitur, non aliter, quam studio Pacis & speratæ Compositionis, accepta-

N. III.
Confirma-
tio, initio,
apud Ar-
chiepisco-
pos fuit, &
ex solo re-
spectu, erga
Sedem A-
postolicā,
iuribus,
propriis re-
seruatis, Ei-
dem con-
cessa.

N. III.
3. Bene-
placitum.
N. III.
Beneplaciti
Exempla
recescen-
tur.

N. III.
VVilhelmi
Quadt à
Landts-
Cron.

N. III.
Ioannis
VVilhelmi
Husman.

N. III.
Modernus
Dominus
archiepi-
scopus Cō-
mendam,
studio pa-
cis, accep-
tauit.

N. 117.
 Beneplaci-
 tum vti in
 Belgio &
 Regno
 Franciæ,
 iuri terri-
 toriali, in-
 hæret.

uit; vt ex punctis per Suffraganeum Suum Gregorium
 Episcopum Azotensem, & Anthonium Wiltzium Vica-
 rium Ecclesiæ Metropolitanæ, propositis, & à Mona-
 sterio primitus acceptatis, apparet; Ita vt Beneplacitum
 istud, non minus, atque in Belgio & Regno Franciæ, Iu-
 ri territoriali Electoratus Treuirensis, inseparabiliter
 inhæreat; inque eo nullus Laicus, tanquam in causa me-
 re Ecclesiastica, concurrere possit, vel pro Mediatore,
 Protectore vel Compositore sit admissibilis; sed pure &
 simpliciter, inter Pontificem & Archiepiscopum Tre-
 uirensis, quicquid super Electione seu Confir-
 matione eiusmodi occurrit, diuelli &
 componi debeat.

FON-